

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

11 березня 2021 р.

м. Львів

№ 63/13-рк/к

**Здолбунівська міська рада
Рівненської області**

вул. Василя Жука, 1, м. Здолбунів,
Рівненська область, 35700

Про припинення дій,
які містять ознаки порушення
законодавства про захист економічної
конкуренції

Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі-Відділення) в ході дослідження рішень органів місцевого самоврядування в межах Рівненської області на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції встановлено наступне.

- (1) Відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які впливають на конкуренцію.
- (2) Згідно з статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі – Закон) місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (3) Статтею 10 Закону встановлено, що сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією, цим та іншими підзаконними актами.
- (4) Відповідно до Закону, Здолбунівська міська рада в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, які проживають на території м. Здолбунів забезпечує дотримання законності та правопорядку.

- (5) Здолбунівська міська рада (надалі – Міська рада) (35700, м. Здолбунів, вул. Василя Жука,1) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, ідентифікаційний код 05391130.
- (6) Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).
- (7) У розумінні статті 1, статті 5 Закону Міська рада є органом місцевого самоврядування.
- (8) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (9) На території м. Здолбунів повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Міською радою та її виконавчим комітетом.
- (10) Згідно статті 73 Закону акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (11) Частиною третьою статті 24 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (12) Статтею 143 Конституції України встановлено, зокрема, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону, утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
- (13) Частиною першою статті 26 Закону визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (надалі – ПКУ або Податковий кодекс) та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевим податкам і зборам, а також земельному податку.
- (14) Рішенням Міської ради від 17.06.2020 року № 1183 «Про встановлення ставок і пільг зі сплати податку нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки» (далі – Рішення № 1183) встановлено ставки та пільги зі сплати земельного податку для фізичних і юридичних осіб, яке набирає чинності з 01.01.2021 року.

- (15) Додатком 1 до Рішення № 1183 передбачено, що ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території м. Здолбунів:

для об'єктів нежитлової нерухомості (будівлі готельні, торговельні, транспорту і засобів зв'язку інші, інші нежитлові будівлі, не класифіковані раніше) за 1 квадратний метр бази оподаткування становлять:

- що перебувають у власності фізичних осіб – 0,3 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року;
- що перебувають у власності юридичних осіб – 0,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

- (16) Підпунктом 265.1.1 пункту 265.1 статті 265 Податкового кодексу України до складу податку на майно віднесено податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (надалі – податок на нерухоме майно).

- (17) Підпунктом 266.5.1 пункту 266.5 статті 266 Податкового кодексу України передбачено, що ставки податку на нерухоме майно для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.

- (18) Відповідно до підпункту 266.1.1 пункту 266.1 статті 266 Податкового кодексу України платниками податку на нерухоме майно є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/ або нежитлової нерухомості.

- (19) Відповідно до підпункту 14.1.1291 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України об'єктами нежитлової нерухомості є будівлі, приміщення, що не віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду. У нежитловій нерухомості виділяють, зокрема, будівлі торговельні – торгові центри, універмаги, магазини, криті ринки, павільйони та зали для ярмарків, станції технічного обслуговування автомобілів, їдальні, кафе, закусочні, бази та склади підприємств торгівлі й громадського харчування, будівлі підприємств побутового обслуговування; господарські (присадибні) будівлі - допоміжні (нежитлові) приміщення, до яких належать сараї, хліви, гаражі, літні кухні, майстерні, вбиральні, погребі, навіси, котельні, бойлерні, трансформаторні підстанції, тощо).

- (20) Фізичні особи можуть бути власниками будь якого майна (за винятком окремих видів майна, яке не може їм належати) та мають право використовувати своє майно для здійснення підприємницької діяльності.

- (21) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань на території м. Здолбунів наявні наступні суб'єкти господарювання, які є конкурентами та знаходяться в різних умовах при здійсненні господарської діяльності на об'єктах нежитлової нерухомості, зокрема:

- ТОВ Фірма «Нектар» (ідентифікаційний код юридичної особи 22584208) та ФОП Бляшин Я.І. - роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями тютюновими виробами (код за КВЕД 47.11);

- ПрАТ Здолбунів – Фармація (ідентифікаційний код юридичної особи 01979262) та ФОП Карпінчук О.М.- роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах (код за КВЕД 47.73);

- ТОВ «Інсар» (ідентифікаційний код юридичної особи 30716934) та ФОП Думало Н.В. – неспеціалізована оптова торгівля (код за КВЕД 46.9).

- (22) Проте, ТОВ Фірма «Нектар», ПрАТ Здолбунів – Фармація, ТОВ «Інсар» сплачують податок за 1 квадратний метр об'єкта нерухомості в розмірі 0,5 відсотка мінімальної заробітної плати, а ФОП Бляшин Я.І., ФОП Карпінчук О.М, ФОП Крамарюк М.Т., ФОП Думало Н.В. – 0,3 відсотка.
- (23) Таким чином, Міська рада, встановивши різні ставки податку на нерухоме майно при оподаткуванні об'єктів нежитлової нерухомості для фізичних і юридичних осіб на території м. Здолбунів, яке може використовуватись ними у здійсненні однакових видів господарської діяльності, ущемляє інтереси тих суб'єктів господарювання, які сплачують вказаний податок за вищою ставкою та, відповідно, несуть більші витрати, порівняно з конкурентами.
- (24) Дії Міської ради щодо встановлення різних відсоткових ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території м. Здолбунів для суб'єктів господарювання, що діють на одному товарному ринку, є конкурентами та знаходяться в різних умовах, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, внаслідок яких групам суб'єктів господарювання (юридичним особам) створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (25) Відповідно до додатку 2 Рішення №1183, Міська рада встановила пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для комунальних підприємств, засновниками яких є міська рада, в розмірі 50 відсотків від суми податкового зобов'язання за рік.
- (26) Статтею 266 Податкового кодексу України, зокрема підпунктом 266.4.2 пункту 266.4, передбачено, що сільські, селищні, міські ради встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, громадських об'єднань, благодійних організацій, релігійних організацій України, статuti (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченими такими статутами (положеннями).
- (27) Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, для фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів.

- (28) Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюються залежно від майна, яке є об'єктом оподаткування.
- (29) Згідно підпункту 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ не дозволяється сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.
- (30) Відтак, положеннями Податкового кодексу України не передбачено встановлення податкових пільг для комунальних підприємств, засновниками яких є орган місцевого самоврядування.
- (31) На території Здолбунівської міської ради знаходяться комунальні підприємства, які здійснюють наступні види діяльності:

Комунальне підприємство «Здолбунівське» (ідентифікаційний код юридичної особи 37992989):

- 42.11 Будівництво доріг;
- 43.21.Електромонтажні роботи;
- 81.29 Інші види діяльності із прибирання;
- 96.03 Організування поховань і надання суміжних послуг;
- 68.20 Надання в оренду й експлуатація власного чи орендованого нерухомого майна;
- 41.20 Будівництво житлових і нежитлових приміщень.

Комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» (ідентифікаційний код юридичної особи 30032555):

- 35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря;
- 43.21.Електромонтажні роботи;
- 68.20 Надання в оренду й експлуатація власного чи орендованого нерухомого майна;
- 41.20 Будівництво трубопроводів;
- 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування.

Комунальне підприємство «Здолбунівводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи 32256482):

- 41.20 Будівництво житлових і нежитлових приміщень;
- 36.00 Забір, очищення постачання води;
- 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування;
- 37.00 Каналізація, відведення й очищення стічних вод;
- 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих в цих сферах;
- 74.90 Інша професійна, наукова та технічна діяльність.

- (32) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань конкурентами вищевказаних комунальних підприємств Здолбунівської міської ради, які здійснюють однакову господарську діяльність на території м. Здолбунів, зокрема, є:

41.20 Будівництво житлових і нежитлових приміщень:

- Приватне підприємство «Буд-Сектор» (ідентифікаційний код юридичної особи 33450307);
- Товариство з обмеженою відповідальністю «Рівнеспецбуд» (ідентифікаційний код юридичної особи 39587329);
- Товариство з обмеженою відповідальністю «Будівельник 2» (ідентифікаційний код юридичної особи 38305959).

43.21.Електромонтажні роботи:

- Товариство з обмеженою відповідальністю «Електросистеми «Мегаліт» (ідентифікаційний код юридичної особи 35769954);
- Товариство з обмеженою відповідальністю «Спектр- TV» (ідентифікаційний код юридичної особи 21095772).

43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування:

- Приватне підприємство «Здолбунівбудівля» (ідентифікаційний код юридичної особи 34119105);
- Приватне підприємство «Сектор» (ідентифікаційний код юридичної особи 31960857).

- (33) Міська рада, встановивши Рішенням №1183 пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для підприємств комунальної форми власності, створила їм привілейоване становище стосовно суб'єктів господарювання приватної форми власності, внаслідок чого приватні та комунальні підприємства, які діють на однакових товарних ринках, не можуть конкурувати на рівних умовах.
- (34) Таким чином, дії Міської ради щодо встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для комунальних підприємств у розмірі 50 відсотків від суми податкового зобов'язання на рік, тоді як для підприємств іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, тобто є конкурентами, такі пільги не передбачені, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.
- (35) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування. Частина друга статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" визначає, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (36) Визначення поняття економічної конкуренції передбачене статтею 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", а саме економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома

продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умов обороту товарів на ринку.

- (37) Тобто, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умов обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (38) Недотримання зазначених принципів призводить до обмеження конкуренції та, відповідно, до нездійснення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснення яких є одним із заходів, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (39) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції" порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.
- (40) Відповідно до приписів частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (41) За приписами абзацу 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (42) За приписами абзацу 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є дія, внаслідок якої окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (43) Здолбунівська міська рада не зверталась до органів Антимонопольного комітету України з приводу погодження проектів рішень щодо встановлення ставок та пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Враховуючи вищевикладене та з метою припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Здолбунівській міській раді (35700, м. Здолбунів, вул. Василя Жука,1, ідентифікаційний код 05391130) припинити дії, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом забезпечення для суб'єктів господарювання однакових умов конкуренції при встановленні ставок та пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території м. Здолбунів.

Про результати розгляду зазначених рекомендацій повідомити територіальне відділення у 3-х місячний строк з дня їх отримання. Надати територіальному відділенню документи, що підтверджують виконання рекомендацій територіального відділення.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Колегії

Ростислав ЛЕЩИШИН